

Nezaměstnanost v prosinci vzrostla na 4 %

K 31. 12. 2020 evidoval Úřad práce ČR celkem 291 977 uchazečů o zaměstnání. To je o 17 451 více než v listopadu a o 76 445 osob více než před rokem. Z celkového počtu nezaměstnaných bylo v uplynulém měsíci 273 758 dosažitelných uchazečů. Podíl nezaměstnaných osob mírně vzrostl na 4 % (listopad 2020 – 3,8 %, prosinec 2019 – 2,9 %). Vzrostl i počet volných pracovních míst. V mezinárodním srovnání měla ČR podle posledních dostupných dat EUROSTATU (za říjen 2020) nejnižší míru nezaměstnanosti v celé EU. Aktuální výsledky dnes zveřejnil Úřad práce ČR.

Podíl nezaměstnaných osob v ČR k 31. 12. 2020	4 %
Počet uchazečů o zaměstnání	291 977
Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání	273 758
Míra nezam. podle EUROSTAT (říjen 2020)	2,9 %
Počet volných pracovních míst (VPM)	318 582
Počet VPM „bez příznaku“ pro cizince	80 126
Počet VPM vhodných pro cizince	238 456

Situace na pracovním trhu odpovídala v prosinci dlouhodobému stavu, ročnímu období a také běžnému vývoji ke konci roku, kdy nezaměstnanost pravidelně roste. S příchodem zimy postupně končí sezónní práce zejména v zemědělství či ve stavebnictví, a do evidence se už hlásí ve větším počtu i lidé, jimž skončily termínované pracovní smlouvy a dohody nebo například živnostníci, kteří dočasně přerušili svou činnost. Ze strany zaměstnavatelů přetrvává zájem o nové zaměstnance, převážně v technických a dělnických profesích. Dlouhodobá poptávka je i po kvalifikovaných řemeslnících. Pokud jde o turistickou sezónu, ve většině regionů byla přerušena v návaznosti na přijatá bezpečnostní opatření. S jejím rozjezdem zaměstnavatelé čekají na vývoj celkové situace, a s tím související případné rozvolňování.

„Rok 2020 znatelně ovlivnil koronavirus a bylo nutné se tomu přizpůsobit. Ať už šlo o řadu přijatých bezpečnostních opatření nebo třeba změny na pracovním trhu. Do doby, než COVID – 19 citelně zasáhl svět, včetně ČR, se český pracovní trh potýkal s obrovským nedostatkem zaměstnanců. Firmy se předháněly v seznamu benefitů a přijímaly kroky, jejichž cílem bylo udržet si kvalifikované zaměstnance, případně získat nové. Zároveň snižovaly své požadavky na potenciální zaměstnance a byly mnohem více ochotny si je samy zapracovat,“ shrnuje generální ředitel ÚP ČR Viktor Najmon a dodává:

„S příchodem koronaviru se situace začala měnit. Především v oblastech, které jako první postihlo nařízené uzavření provozů. Řeč je o službách, pohostinství, lázeňství, prodeji, sportovních klubech, kultuře a postupně třeba i automobilovém průmyslu. Přesto má v mezinárodním srovnání ČR stále nejnižší nezaměstnanost v celé EU. Už během první vlny pandemie přijal Úřad práce ČR taková opatření, aby byl připraven na možnost rostoucí nezaměstnanosti a propouštění zaměstnanci co nejrychleji přešli k novému zaměstnavateli.“

Během prosince se na ÚP ČR **nově přihlásilo 40 143** nezaměstnaných. Ve srovnání s předchozím měsícem byl jejich počet vyšší o 4 783 osob, meziročně pak nižší o 3 272 uchazečů o zaměstnání. Z evidence naopak **odešlo 22 692** uchazečů (ukončená evidence, vyřazení uchazeči o zaměstnání). To je o 9 827 méně než v listopadu a o 2 480 méně než rok předtím. **Novou práci získalo 14 804 osob.** Nejvíce nových nezaměstnaných hlásí Moravskoslezský (4 905) a Jihomoravský kraj (4 780). Nejméně jich pak evidoval ÚP ČR v předchozím měsíci v Karlovarském kraji (1 468) a z hlediska okresů na Rokycansku (157). **O zprostředkování zaměstnání a zařazení do evidence uchazečů o zaměstnání žádají lidé,** kteří pracovali napříč všemi obory a často jejich zaměstnání bylo na dobu určitou. Přicházejí zejména z oblasti veřejné správy, výstavby silnic a dálnic, stavebnictví a maloobchodu. Jedná se především o profese jako jsou řemeslníci a kvalifikovaní pracovníci hlavní stavební výroby, pomocníci ve výrobě, pracovníci s odpady, provozovatelé maloobchodních a velkoobchodních prodejen nebo třeba prodavači. Evidovaní uchazeči o zaměstnání nejčastěji nacházeli novou práci jako pomocní pracovníci ve výrobě, montážní dělníci výrobků a zařízení a dále ve zdravotnictví, v sociální péči nebo maloobchodu.

V evidenci byli nejčastěji uchazeči o zaměstnání s nízkou kvalitací, se základním, nedokončeným a středním odborným vzděláním, s výučním listem či středním vzděláním s maturitou. Průměrný věk uchazečů o zaměstnání činil v prosinci **42,6 roku.** Průměrná délka nezaměstnanosti byla **426 dnů.**

Mezi evidovanými bylo **100 499 uchazečů o zaměstnání nad 50 let** a na celkové nezaměstnanosti se podíleli **34,4 %.** Z celkového počtu uchazečů o zaměstnání bylo těch, kteří jsou bez práce **déle než 12 měsíců, 23,5 %** - celkem **68 748.** V uplynulém měsíci bylo bez práce **38 615 osob se zdravotním postižením (OZP)** - **13,2 %** z celkového počtu evidovaných uchazečů a **146 227 žen, 50,1 %** z celkového počtu nezaměstnaných.

Meziměsíční nárůst nezaměstnanosti zaznamenalo v prosinci všech 77 okresů, největší pak Jindřichův Hradec (o 24,6 %), Prachatice (o 23,7 %), Chrudim (o 19,8 %), Klatovy (o 17,3 %), Jeseník a Svitavy (oba o 16,8 %), Břeclav (o 15,6 %), Třebíč (o 14,9 %) a Český Krumlov (o 14,5 %).

Nejnižší nezaměstnanost vykázaly ke konci předchozího měsíce okresy Rychnov nad Kněžnou (1,9 %), Praha–východ (2 %), Pelhřimov (2,1 %), Mladá Boleslav (2,2 %), Jičín (2,3 %), Benešov a Písek (shodně 2,5 %), Plzeň-jih a Ústí nad Orlicí (oba 2,6 %). **Podíl nezaměstnaných osob stejný nebo vyšší, než republikový průměr hlásí 29 regionů.** **Nejvyšší** byl v okresech Karviná (8,1 %), Bruntál (6,8 %), Ostrava-město (6,7 %), Most (6,6 %), Znojmo a Jeseník (oba 6,4 %), Chomutov (6,3 %), Karlovy Vary a Sokolov (shodně 6 %) a Děčín (5,7 %). **Podíl nezaměstnaných žen vzrostl na 4,1 % a mužů na 3,9 %.**

Ke konci prosince evidoval ÚP ČR celkem **13 647** absolventů škol všech stupňů vzdělání a mladistvých. To je meziměsíčně o 332 méně, meziročně pak o 3 918 více. Na celkové nezaměstnanosti se podíleli **4,7 %** (listopad 2020 – 5,1 %, prosinec 2019 – 4,5 %). Bez práce bylo k 31.12. 2020 celkem **10 509** bývalých studentů (listopad 2020 – 10 829, prosinec 2019 – 6 622, prosinec 2018 – 7 122). **V evidenci se objevují nejčastěji absolventi středních škol a učilišť,** především pak škol zaměřených na ekonomiku a administrativu, gastronomii (kuchař, číšník), osobní a provozní služby (kadeřník), hotelnictví a obchod. Naopak **velkou šanci na získání práce v co nejkratší době po ukončení školy** mají absolventi vysokých škol, především lékařských a technických

fakult, studijních programů sociální péče, informační a komunikační technologie nebo vzdělávání a výchova.

Zaměstnavatelé nabízeli absolventům prostřednictvím ÚP ČR celkem **57 040** volných pracovních míst. Nejčastěji se jednalo o pozice pro montážní dělníky výrobků a zařízení, obsluhu pojízdných zařízení a strojů na výrobu a zpracování výrobků z pryže, plastu a papíru, kováře, nástrojáře, pomocníky ve výrobě, řemeslníky a kvalifikované pracovníky ve stavební výrobě nebo pracovníky informačních služeb.

Ke konci prosince nabízeli zaměstnavatelé prostřednictvím ÚP ČR celkem **318 582 volných pracovních míst**, což je o 610 více než v listopadu a o 22 375 méně než před rokem. V předchozím měsíci zaměstnavatelé nahlásili **38 374** nových volných pracovních míst, což je o 3 939 více než před rokem. ÚP ČR naopak obsadil, a následně z evidence vyřadil **40 815** volných pracovních míst.

Nejvíce volných pozic chtějí obsadit zaměstnavatelé v Praze (81 719), ve Středočeském (59 628), v Jihomoravském (29 268) a Plzeňském (27 764) kraji. **Z celkového počtu volných pracovních míst nabízeli zaměstnavatelé 4 274 pozic na dohodu o provedení práce a 5 976 míst na dohodu o pracovní činnosti. Na jedno volné pracovní místo připadá v průměru 0,9 uchazeče.** Z toho nejvíce v okresech Karviná (8,4), Ústí nad Labem (5,9), Sokolov (5,3), Bruntál (4,8), Jeseník (4,7), Děčín (4,2), Most (3,6), Blansko, Hodonín a Přerov (shodně 3,5). Z celkového počtu nahlášených volných míst jich bylo **11 246 vhodných pro osoby se zdravotním postižením (OZP)**, nejvíce z nich bylo určeno pro pracovníky v oblasti ochrany a ostražky, uklízeče, montážní dělníky nebo pracovníky informačních služeb.

Zaměstnavatelé měli v prosinci největší zájem o dělníky v oblasti výstavby budov, montážní dělníky, obsluhu vysokozdvíhových vozíků, pomocníky ve výrobě, uklízeče, řidiče nákladních automobilů, zedníky, pomocné manipulační pracovníky nebo kuchaře. Firmám dlouhodobě chybí kvalifikovaní řemeslníci, ale také odborníci v informačních technologiích. **Tradičně velká poptávka je po technických profesích napříč všemi obory a po řemeslnících. Více než 74 % volných pracovních míst je určeno pro uchazeče se základním či nižším vzděláním.** Úřad práce ČR se nadále zaměřuje, v rámci současných možností, na zkvalitnění a zefektivnění své činnosti tak, aby zrcadlila požadavky zaměstnavatelů. Zaměstnavatelům nabízí maximální pomoc při obsazování volných pozic. Je ale důležité, aby tato volná místa Úřadu práce ČR nahlásili.

Všem skupinám ohroženým dlouhodobou nezaměstnaností věnuje Úřad práce ČR zvýšenou péči. Ke konci prosince podpořil **prostřednictvím příspěvků v rámci aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) celkem 8 769 uchazečů a zájemců o zaměstnání.** APZ přispívá k zaměstnávání uchazečů prakticky ve všech odvětvích. Zaměstnanost významně podporují také **projekty spolufinancované z národních a evropských prostředků.** Prioritou Úřadu práce ČR je především kvalitní zprostředkovatelská práce, úzká spolupráce se zaměstnavateli a realizace efektivní APZ, kde jde zejména o **rekvalifikace, veřejně prospěšné práce (VPP) a společensky účelná pracovní místa (SÚPM).** V případě uplatnění uchazečů o zaměstnání na VPP není důležitá kvalifikace. Zároveň ale umožňují dlouhodobě nezaměstnaným, aby si oživilí nebo získali pracovní návyky a po jejich skončení snáze našli stálou práci. Pokud jde o SÚPM, ta nabízejí klientům možnost získání zaměstnání i ve specializovaných oborech.

V případě veřejně prospěšných prací, jde o nástroj APZ, jenž pomáhá umístit na trh práce nejobtížněji zaměstnatelné uchazeče o zaměstnání. K 31. 12. 2020 v rámci

VPP pracovalo celkem **4 307 lidí**. Veřejně prospěšné práce **jsou určeny pro dočasné pracovní uplatnění uchazečů o zaměstnání**, kterým úřad věnuje při zprostředkování zaměstnání zvýšenou pozornost. Jedná se o pozice v oblasti méně kvalifikovaných a pomocných prací. ÚP ČR tato místa vytváří ze zákona jako krátkodobé pracovní příležitosti. **Za standardní délku trvání VPP považuje Úřad práce ČR 12 měsíců. Opakovaně pak může podpořit stejného klienta** tehdy, když se jedná o osobu s kumulovanými hendikepy, jako např. se zdravotním postižením, ve věku do 30 nebo naopak nad 50 let či rodiče, který pečuje o dítě do 15 let, nebo o uchazeče, jemuž hrozí sociální vyloučení, jestliže se opakovaně prokáže, že nemůže najít zaměstnání na volném trhu práce. **Vždy je ale třeba každý takový případ posoudit individuálně**, a to z úrovně příslušné krajské pobočky či kontaktního pracoviště ÚP ČR. **VPP zaměstnavatelé nejčastěji využívají** při úklidu a údržbě veřejných prostranství a zeleně, pomocných pracích, opravách veřejného majetku, v lesnictví, v charitě, sociálních službách, v dohledové službě, při zaměstnávání asistentů prevence kriminality nebo k zajištění dalších veřejně prospěšných činností, např. v infocentrech, knihovnách, či jiných veřejných agend. Obce a kraje je mohou využít také při odstraňování následků živelních pohrom nebo při zimních a jarních údržbách.

SÚPM vyhrazená hrají prim hlavně u firem, a to napříč všemi obory. Díky podpoře v této oblasti dostalo ke konci prosince šanci získat zaměstnání **2 691 uchazečů**. Celkem **10 lidí** podpořil ÚP ČR v rámci **nově zřízených SÚPM** u zaměstnavatele (jde o místa, v jejichž rámci ÚP ČR přispívá na jejich vybavení) a **364 nezaměstnaných** mohlo na základě příspěvku na SÚPM začít podnikat. Nejčastěji v oblasti osobních služeb, pohostinství, v obchodě, řemeslech či administrativě.

Úspěch sklízí též **příspěvek na dojížděku**. Dosud o něj **požádalo celkem 10 983 zájemců**. Nejvíce v Moravskoslezském (2 550), Olomouckém (2 498), Ústeckém (1 225) a Jihomoravském (1 089) kraji. V průběhu prosince přijal Úřad práce ČR 32 žádostí. **Se 7 218 žadateli uzavřel dohodu o poskytnutí příspěvku** (s 22 z nich v prosinci). V jejich rámci přiznal měsíční částku většinou ve výši 1 500 a 2 500 Kč, protože podpoření uchazeči nejčastěji dojíždí do práce 10–25 a 25–50 km. Jsou mezi nimi lidé různých profesí, např. administrativní pracovníci, výrobní a montážní dělníci, obsluha strojů, kovodělníci, elektrikáři, opraváři, řidiči, strážníci, pracovníci ve zdravotnictví, v sociální oblasti nebo informačních službách, prodavačky, učitelé, skladníci, maséři, uklízečky, účetní, dámské krejčovské nebo třeba pracovníci v lékárně či laborantky.

Zájem je i o **výkon veřejné služby (VS)**. Celkem má ÚP ČR s jejími organizátory, především obcemi, nestátními neziskovými organizacemi, základními a mateřskými školami nebo například knihovnami, nasmlouvaných **5 279** pozic. Nejvíce pak v Ústeckém (1 761), v Moravskoslezském (1 068) a Jihomoravském (510) kraji. A nejedná se jen o činnosti při zajištění čistoty ulic a dalších veřejných prostranství a zeleně, ale i o aktivity, které lidé vykonávají během veřejnosti přístupných sportovních, kulturních a obdobných akcí a v neposlední řadě během pomocných činností při poskytování sociální péče (např. při ambulanci a terénní sociální službě) apod. **Na veřejnou službu nastoupilo 2 261 klientů**. Úřad práce ČR i nadále aktivně oslovuje, a to opakovaně, další potenciální organizátory, kteří mohou veřejnou službu zabezpečit.

Uchazečům a zájemcům o zaměstnání vydatně pomáhají v návratu na trh práce i **rekvalifikační kurzy**, které ÚP ČR finančně podporuje. **A jejichž obsah a složení reflektují potřeby a požadavky regionálních zaměstnavatelů**. K 31. 12. 2020 do nich

bylo zařazeno celkem **348 lidí**. **Nejčastěji realizovanou rekvalifikací jsou kurzy zaměřené** na získání řidičských a profesních průkazů, vč. profesní způsobilosti a základních počítačových dovedností nebo kurzy pro pracovníky v sociální oblasti či rekvalifikace zaměřené na osobní služby. Pro změnu profese nebo další prohloubení znalostí se většinou rozhodují lidé s výučním listem, úplným středním vzděláním s maturitou a základním vzděláním. Z hlediska věku pak převažují účastníci nad 50 let. **ÚP ČR může financovat plně nebo částečně tři varianty rekvalifikací** – ty, které zajišťuje sám, zvolené rekvalifikace a poslední variantou jsou rekvalifikace zaměstnanců, kteří jsou ohroženi ztrátou zaměstnání u stávajícího zaměstnavatele, např. z důvodu změny podnikatelské činnosti či útlumu jedné části podnikatelských aktivit. ÚP ČR průběžně komunikuje se zaměstnavateli a místními samosprávami, monitoruje vývoj a potřeby trhu práce tak, aby nabídka rekvalifikací odrážela potřebu praxe.

Mezi skupiny uchazečů o zaměstnání ohrožených dlouhodobou nezaměstnaností patří též **osoby se zdravotním postižením**. Proto i v jejich případě poskytuje ÚP ČR příspěvky na podporu pracovního uplatnění. V rámci **zřízení pracovních míst pro OZP** finančně podpořil ke konci prosince **503 osob se zdravotním postižením** (z toho jich **15** vykonává samostatně výdělečnou činnost). **Nejčastěji** pracují na pozicích určených výrobním, montážním a pomocným dělníkům, řemeslníkům, pracovníkům v osobních a úklidových službách, ostraze, operátorům call center apod. Celkem **210 uchazečům** přispěl ÚP ČR v prosinci na **provoz pracovního místa pro OZP a OZP – samostatně výdělečně činnou**.

Podporu v nezaměstnanosti pobíralo v předchozím měsíci **97 575 lidí**, tj. 33,4 % všech uchazečů vedených v evidenci (listopad 2020 – 32,3 %, prosinec 2019 – 37,9 %). Nezaměstnaní dostávali v průměru **8 502 Kč**. Podporu v nezaměstnanosti ve výši do 4 500 Kč pobíralo **21 930 (22,5 %)** uchazečů o zaměstnání. Maximální výši podpory, tedy 19 389 Kč, pak **4 073 (4,2 %)** uchazečů o zaměstnání. V rámci podpor v nezaměstnanosti a při rekvalifikaci vyplatil ÚP ČR podle předběžných údajů v předchozím měsíci celkem **877 134 496 Kč** (listopad - 826 480 tis. Kč, říjen - 846 051 tis. Kč, září - 945 193 tis. Kč, srpen - 964 891 tis. Kč, červenec 2020 - 1, 041 mld. Kč, červen 2020 - 1 040 mil. Kč). O rok dřív vyplácel ÚP ČR podporu **81 579** uchazečům o zaměstnání.

Míra nezaměstnanosti podle EUROSTAT (Statistický úřad Evropského společenství), která se používá pro mezinárodní srovnávání a vychází z posledních dostupných výsledků **za říjen 2020**, ukazuje, že se **Česká republika stále drží dlouhodobě pod průměrem EU**. V uvedeném měsíci měla **nejnižší míru nezaměstnanosti v celé EU** (sezónně neočištěná míra nezaměstnanosti **ČR – 3,1 %**, v **EU27 7,6 %**, sezónně očištěná míra nezaměstnanosti **ČR 2,9 % a v EU27 7,6 %**). Podrobnosti na <http://ec.europa.eu/eurostat/web/lfs/data/database>.

Informace o vývoji nezaměstnanosti jsou zveřejněny na <https://www.mpsv.cz/web/cz/mesicni>.